

Remissvar till Socialdepartementet avseende promemoria Ds 2020:27 efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen beslutar

att besvara remissen gällande promemorian Ds 2020:27 i enlighet med upprättat förslag till yttrande.

Sammanfattning

Socialdepartementet har begärt yttrande över promemorian Ds 2020:27. I promemoria föreslås att efterlevandestöd inte ska lämnas åt barn eller unga som får vård eller boende bekostat av det allmänna, t ex under vistelse vid institutioner, familjehem, HVB m fl. De föreslagna bestämmelserna motsvarar vad som gäller för underhållsstöd till barn och unga i motsvarande situationer.

Nuvarande bestämmelser har inneburit att efterlevandestöd har tillämpats mer förmånligt än motsvarande bestämmelser för underhållsstöd. Denna effekt har inte varit lagstiftarens avsikt.

Förslag till yttrande från Lunds kommun innebär att kommunen ställer sig positiv till utredningens förslag. Lagändringen bedöms som rimlig och konsekvenserna för kommunen bedöms som proportionella i förhållande till lagförslaget effekter.

Remissvar ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 8 mars 2021.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-01-26 Remissvar Ds 2020:27
- Förslag till yttrande Ds 2020:27

2021-01-26

Diarienummer

KS 2020/1048

- Protokollsutdrag socialnämnden 2021-01-20 § 4 Remiss Ds 2020:27 efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-08 Remissvar gällande Ds 2020:27

Ärendet

Bakgrund

Riksdagen har lämnat ett tillkännagivande till regeringen om att skärpa regelverket för efterlevandestöd (bet. 2017/18:SfU27 punkt 2 rskr. 2017/18:329). Riksdagen anser att regelverket bör skärpas. Nuvarande bestämmelser för efterlevandestödet när barn och unga får vård- eller boendeinsatser som bekostas av det allmänna har inneburit en mer förmånlig tillämpning än motsvarande bestämmelser för underhållsstöd.

En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har utifrån det nämnda tillkännagivandet utrett om efterlevandestöd ska lämnas till barn som får insats i form av vård eller boende inom socialtjänsten. Syftet har varit att utreda om bestämmelserna om efterlevandestöd i dessa fall bör utformas på motsvarande sätt som gäller för underhållsstöd

I Socialdepartementets promemoria konstateras att denna effekt inte har varit lagstiftarens avsikt och att det inte heller finns skäl till att hantera förmånerna på olika sätt i jämförbara situationer.

I promemorian lämnas förslag om att efterlevandestöd inte ska lämnas för barn eller unga som får vård eller boende som bekostas av det allmänna, enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade eller som får vård eller boende inom socialtjänsten. Förslaget innebär att bestämmelserna motsvarar vad som gäller för underhållsstöd till barn och unga i motsvarande situationer.

För att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska få kännedom om att barnet eller den unge får en kommunal insats i form av vård eller boende, föreslås också en uppgiftsskyldighet för kommuner när vården eller boendet påbörjas eller avslutas.

Lagförslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2022.

Konsekvenser för kommunen

I promemorian redogörs för att kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap.1 § SoL kan komma att öka något.

Promemorians förslag innebär att det blir tydligt att inte heller barn med efterlevandestöd ska få någon förmån under den tid de får vård

2021-01-26

Diarienummer

KS 2020/1048

på eller vistas i boende som bekostas av det allmänna, vilket innebär att kommunerna kommer att behöva underrätta även Pensionsmyndigheten när t.ex. en placering sker. Kommunen skickar redan i dag in underrättelse till Försäkringskassan vid vård eller boende inom socialtjänsten i syfte att reglera utbetalning av underhållsstöd. Den utökade underrättelseskyldigheten bedöms inte nämnvärt påverka kommunens administration av dessa ärenden.

Eftersom förslaget innebär en utökad skyldighet för kommunerna att underrätta en statlig myndighet om sina åtgärder för berörda barn och unga, innebär förslaget i denna del en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Av promemorian framgår att det med hänsyn till att föreslagen underrättelseskyldighet för kommunerna liknar underrättelseskyldighet som redan åligger kommunerna gentemot Försäkringskassan avseende underhållsstödet samt till att det endast är fråga om en marginell ökning av antalet underrättelser som kommunen kommer att behöva göra, bedöms inskränkningen i den kommunala självstyrelsen inte vara mer ingripande än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med förslaget.

Föredragning

Kommunkontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen att besvara remissen i enlighet med upprättat förslag, i vilket kommunen avger yttrande att inte ha något att erinra mot promemorians huvudsakliga förslag. Lunds kommun vill dock, utifrån vad som framkommit vid socialnämndens beredning, lyfta fram att en konsekvens av förslaget blir att olika villkor kommer att gälla för barn med efterlevnadstöd och barn med barnpension, då det sistnämnda behålls även under placeringstiden. En fråga som bör beaktas i den fortsatta beredningen utifall det skulle ha någon inverkan på förslaget utifrån Riskdagens tillkännagivande.

Beredning

Kommunkontoret har inhämtat remissvar från socialnämnden. Socialnämndens yttrande biläggs ärendet. Socialnämnden ställer sig positiv till promemorians förslag till lagändring.

Barnets bästa

Ärendet berör barn som uppbär efterlevnadsstöd under den tid de beviljats vård eller boende som bekostas av det allmänna. Förslaget innebär en inskränkning i barnets förmån men stat eller kommun bekostar samtidigt barnets allmänna levnadsomkostnader. Förslaget innebär att bestämmelserna motsvarar vad som gäller för underhållsstöd till barn och unga i motsvarande situationer. För en avgränsad grupp av barn och unga kan förslaget å ena sidan leda till att de måste bekosta sina omkostnader med egna medel. Å andra sidan

2021-01-26

Diarienummer

KS 2020/1048

måste det vägas mot att dessa barn och unga får sin omsorg och försörjning tillgodosedd av socialtjänsten. Efterlevandestödet är därmed inte nödvändigt för att tillgodose deras grundläggande behov. Förslaget beaktar därmed barnkonventionens bestämmelser rätten till rimlig levnadsstandard.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom promemorians förslag bedöms beröra förhållandevis få barn i hela landet, bedöms detta inte få några direkta ekonomiska konsekvenser för en enskild kommun. Kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL kan komma att öka något. Eftersom det inte finns någon statistik över hur många barn som berörs, görs i promemorian bedömningen att promemorians förslag kommer beröra mycket få barn och unga.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Mattias Hedenrud
Utvecklingschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Regeringskansliet, Socialdepartementet

För kännedom:
Socialnämnden